

Media społecznościowe w pracy organów ścigania. **Popularnonaukowe streszczenie projektu**

Swój profil na portalu Facebook ma nie tylko najbardziej znany polski świadek koronny Jarosław Sokołowski ps. 'Masa' – jeden z członków ścisłego kierownictwa zorganizowanej grupy przestępczej znanej pod nazwą 'Pruszków'. Spośród dwóch miliardów użytkowników tego najbardziej popularnego serwisu społecznościowego 14 milionów to mieszkańcy Polski. Zgodnie z wynikami badań 79% spośród tych użytkowników korzysta z niego (loguje się) codziennie. Statystyczny użytkownik w 2017 roku spędza ponad dwie godziny dziennie korzystając z różnych mediów społecznościowych. Wielu z nich traktuje go nie tylko jako platformę do komunikacji ze swoimi znajomymi i kreowania swojego wizerunku, ale także jako podstawowe źródło informacji o świecie. Media społecznościowe, głównie Facebook i Twitter stawiane w opozycji do tradycyjnych mediów – telewizji, radia, prasy – uznane zostały za kanał komunikacji i główne źródło informacji dla osób niezadowolonych z sytuacji politycznej i dominującego nurtu mediów. Siłę tej grupy mają obrazować nieprzewidywane wyniki kilku ostatnich demokratycznych wyborów po obu stronach Atlantyku. Część ekspertów wskazuje właśnie na to, że niedoceniony został wpływ mediów społecznościowych, głównie Facebooka i Twittera. Afera Cambridge Analytica potwierdziła część tych przypuszczeń. Biorąc nawet poprawkę na to, że w pewnej mierze szacunki te są na wyrost to rola mediów społecznościowych we współczesnym świecie jest olbrzymia. Oprócz wspomnianych Facebooka i Twittera to również YouTube, Instagram, oraz szereg innych platform i aplikacji czy niezliczone fora internetowe zrzeszające od kilkunastu do wielu tysięcy użytkowników. W świecie tych mediów odbywa się więc szereg interakcji przeniesionych tam ze świata 'analogowego' a użytkownicy spędzają w nim coraz więcej czasu nie tylko kreując swój wizerunek i ulegając wpływowi innych użytkowników, ale również zacierają granicę pomiędzy obiema rzeczywistościami – cyfrową i analogową.

Organy ścigania mogą korzystać i w wielu przypadkach korzystają z mediów społecznościowych w celu realizacji swoich zadań. Sposoby takiego wykorzystania można podzielić na trzy podstawowe grupy: politykę informacyjną za pomocą mediów społecznościowych, pracę śledczą (głównie z wykorzystaniem metod OSINT czyli tzw. białego wywiadu) oraz wykorzystanie dowodowe materiałów pochodzących z takich mediów. To co pozostaje nieznanne to skala faktycznego wykorzystania potencjału tkwiącego w mediach społecznościowych przez organy ścigania. Wyrwykowe badania wskazują na to, że zarówno grupy przestępcze, jak i indywidualni sprawcy korzystają z takich mediów w dużo większym zakresie niż śledczy. Ponadto dominującą rolę mają najprawdopodobniej działania wykrywcze, przy marginalizacji potencjału informacyjnego i komunikacyjnego z użytkownikami-obywatelami tkwiącego w mediach społecznościowych.

Proponowane badania empiryczne mają na celu przede wszystkim pozwolić określić, jaka jest rzeczywista skala i sposób wykorzystania mediów społecznościowych w pracy organów ścigania. Służyć temu będą zarówno metody badań ilościowych, takie jak ankieta, wywiad kwestionariuszowy i badania oficjalnego wykorzystania mediów społecznościowych, jak również jakościowe: wywiady pogłębione, studia przypadku oraz badania wykorzystania mediów społecznościowych. Istotnym jest uzupełnienie anegdotycznych historii, jak np. spektakularnego zatrzymania poszukiwanych nieroztropnych sprawców oznaczających się za pomocą aplikacji Forsquare w konkretnej lokalizacji, o rzetelne wyniki badań. Interesujący jest również aspekt porównawczy badań. Badany będzie związek pomiędzy powszechnością korzystania z mediów społecznościowych w danej społeczności a skalą ich wykorzystania przez poszczególne organy ścigania. W ramach badań zostanie też zweryfikowana hipoteza o związku wieku pracowników organów ścigania ze sposobem korzystania z nich w pracy zawodowej z mediów społecznościowych. Ważną częścią badań jest także porównanie rozwiązań prawnych dotyczących wykorzystania mediów społecznościowych przez organy ścigania: jakie są możliwości, a jakie gwarancje wolności obywatelskich i praw człowieka. Na podstawie uzyskanych wyników opracowany zostanie model teoretyczny wykorzystania mediów społecznościowych w pracy organów ścigania

Wyniki badań oprócz aspektów stricte poznawczych mogą służyć podejmowaniu decyzji w zakresie kreowania efektywnej i bezpiecznej dla obywateli (nienaruszającej ich praw oraz wolności) polityki organizacyjnej organów ścigania.